

Muli aka kalibuku aketwa 'UBWAFWILISHO UKU-FUMA KU MÜLU' mwalembwamo amashiwi ayafuma muli Baibele ukulingana na masambilisho yayako. Ndecetekelo kuti ifya muli Baibele e filondolola fye bwino umwalola Baibele.

Ishiwi Iya kwa Lesa lifuma 'ku mulu' kabili lilāfwa abantu abali ne nsala ne cilaka ku kwishibo bulungami bwa kwa Lesa. IIyo umuntu alapila no kulekeleshe mpulumushi pamo no kufwayo kuti Shikulu Yesu Kristu ekale mu mutima wakwe, e Iyo Shikulu aleisokolola kuli wene no kumupele nsansa shakwe shine, no mutende wakwe wine, ku kwikala mu mutima wa ulya mwina Kristu. Nga acite fi e kupokelela Shikulu Yesu Kristu ku kubo Mupusushi wakwe. Ni mu mwaka wa 1937 e mo nacetekele muli Shikulu Yesu Kristu, kabili ukufuma lilya no kufika ne li twendela pamo nankwe no mutima uwasansamuka. Nga ca kutila taulati ucetekele muli Shikulu, nakupāpāto kuti wipēle kuli wene NOMBA LINE.

- Ni ne Watson Goodman (1920-2002)

UKUTEMWA KWA KWA LESA

Yeremia 31:3 Yehoba amoneke kuli wene ukufumo kutali, ati, Ukutemwa kwa muyayaya nalikutemwa, ni pali ici ntwalilila mu luse kuli iwe.

Roma 5:8 Lelo Lesa asokololo kututemwa kwakwe kwine, pa kuti ilyo twali tucili ababembu Kristu alitufwilile.

Yohane 13:1

Awe ilyo taulaisa umutebeto wa ca kucilila, Yesu aishibe ukuti yaise nshita yakwe iya kuti afume pano isonde no kuya kuli Wishi. Pa kutemwa abakwe abali pano isonde, abatemenwe na ku mpela.

Ukusokolola 1:5 Na kuli Yesu Kristu inte ya cishinka, ibeli Iya babūka ku bafwa, kabili kateka wa shamfumu sha pano nse. Ku watutemwa, uwatukakwille na mu membu shesu ku

1

3

Yohane 15:13 Takuli untu akwato kutemwa ukwacila pali uku, ukwa kuti umuntu apōsele ababiye umweo wakwe.

mulopa wakwe.

Yohane 3:16

Pantu Lesa atemenwe aba pano isonde ukutemwa kwa kuti apēle Umwana wakwe uwafyalwa eka, ukuti onse uumutetekela eonaika, lelo abe no mweo wa muyayaya.

2

BULESA BWA KWA YESU KRISTU

Mateo 1:22, 23

Awe ici conse caishileba ukuti cifishiwe icasosele Shikulu muli kasesema, aciti, Moneni, umukashana uushabala opwa akemita, no kufyalo mwana mwaume, kabili ishina lyakwe likenikwe Imanuele; icalola mu kuti, Lesa aba na ifwe.

Yohane 1:1 na 14

Mu kutendeka mwali Cebo, kabili Cebo ali pamo na Lesa, kabili Cebo ali ni Lesa. . . Kabili Cebo aishilebo buntunse, no kwikala muli ifwe, (kabili twaloleshe ubukata bwakwe, ubukata ngo bwa wafyalwa eka kuli Wishi), uwaisulamo ukusenamina ne cine.

1 Timote 3:16

Kabil tutila kuli bonse, atuti, Cikulu ica nkama ca bukapepa: E wamoneke mu mubili, apēlwe insambu ku Mupashi; amwenwe kuli bamalaika, abililwe mu Bena fyalo, atetekelweko pano isonde, asendelwe ukuya mu mūlu mu bukata.

Yohane 14:9, 10

Yesu atile kuli wene, Bushe naba pamo na imwe inshita yakule fi, kabili tawanjishiba, Filipi? Uwamona ine, amona na Tata. Nga cinshi ulesosela, auti, Tulangeni Shinwe? Bushe tauletetekela ukuti ine ndi muli Tata, na Tata muli ine?

YESU E MWANA WA KWA LESA

Kolose 2:9 Pa kuti muli Kristu e mwaikalo mwisulo onse wa buLesa mu mubili.

Esaya 9:6 Pantu umwana nafyalilwa kuli ifwe, umwana mwaume napēlwa kuli ifwe; bukateka bukaba pa kubeya kwakwe, ne shina lyakwe akenikwa, Kabilo wa cipesha amano, Mulungu impalume; Wishi wa nshita pe, Cilolo wa mutende.

Mateo 17:5

Ilyo acili alelanda, mona, ikumbi ilyabūta lyabakupikila; kabili, mona, ishiwi lya mwi kumbi aliti, Uyu e Mwana wandi uwatemwikwa, uo mbekelwamo; muumfweni.

Luka 1:35

Na malaika alimwaswike, ati, Umupashi wa mushilo ukesa pali iwe, na 'maka ya Wapulamo yakakufimba; kabili e co icikafyalwa ciketilwa ica mushilo, Umwana wa kwa Lesa.

Mateo 3:17

Kabili moneni, ishiwi lya mu mūlu aliti, Uyu e mwana wandi uwatemwikwa, umo mbekelwa.

1 Yohane 4:15

Onse uusumino kuti Yesu Mwana wa kwa Lesa, Lesa aikala muli wene, na wene muli Lesa.

4

YESU ATWEBA IFYO ABA

Yohane 9:5 Ilyo ndi mu calo, ndi lubūto lwa calo.

Yohane 4:25, 26 Umwanakashi atile kuli wene, Ninjishiba ukuti aleisa Mesia (uwitwa Kristu): wene ilyo akesa akalondolola fyonse kuli ifwe. Yesu atile kuli wene, Ni 'ne wine ne ulesosa kuli iwe.

Yohane 13:13

Imwe munjita Kasambilisha kabili Shikulu: cena mulalunjika; pantu e fyo ndi.

Yohane 8:58

Yesu atile kuli bene, Ndemwebe cine cine, nati, ilyo Abrahamu acili talabako, ine ninshi e ko ndi. Yohane 8:23

E lyo atile kuli bene, Imwe muli ba pano nse, ine ndi wa mu mūlu; imwe muli ba pano isonde, ine nshili wa pano isonde.

Yohane 11:25 Yesu atile kuli wene, Ni 'ne kubūka kabili umweo: uuntetekela, nangu afwa, akaba no mweo. Yohane 10:7

E ico Yesu atile kuli bene kabili, Ndemwebe cine cine, nati, ni 'ne mwinshi wa mpānga.

Yohane 6:35

Yesu atile kuli bene, Ni 'ne mukate wa mweo; uuleisa kuli ine takekatwe insala, kabili uuntetekela takekatwe icilaka nakalya.

IFIPESHA AMANO FIMO IFYO YESU ACITILE 5

Mateo 20:30 na 34 Mona, impofu shibili ishaikele pa mbali ya nshila, pa kuumfwo kuti Yesu alepita, shalibilikishe, ashiti, Tubeleleni uluse, mwe Shi-kulu, Mwana Dabidi.... Awe Yesu aiketwe inkumbu, aikete pa menso ya shiko, na 'po pene shalimwene, no kumukonka.

Luka 5:4-6

Lelo ilyo alekele ukusosa, atile kuli Simone, Twalo bwato kwi tenga, muvepõsa amasumbu venu ku kwipaya. Na Simone alya-swike, ati Mwe Cibinda, tucucutike ubushiku bonse, no kwipaya nangu limo nakalya. Lelo pa cebo cenu ndepōsamo amasumbu. Na pa kucite fi, bakumbulwile ibumba likalamba lya masabi; na masumbu yabo yalalepuka.

Mateo 14:19-21

E lyo aebele amabumba ukukuwama pa cani; abūlile imikate isano no tusabi tubili, ainwina amenso mu mūlu, no kupāla; e lyo pa kumokaule mikate, apēle ku basambi bakwe, na 'basambi bapēle ku mabumba. Awe balīle bonse, no kwikuta; batõlele no tubufungau utwasheleko, imiseke ikumi na ibili. Na 'balīle bali abaume nalimo amakana yasano, ukufumyako abanakashi na 'bana.

6 YESU KRISTU E KALENGA WA FINTU FYONSE KABILI SHIKULU

AbaHebere 1:2 Lesa. . . lelo pa mpela ya nshi-ku shino nalandila kuli ifwe mu Mwana, uo asontele ukube mpyani ya fintu fyonse, muli uyo ka-bili acitīle ifya muyayaya.

Roma 14:9

Pantu e co Kristu afwilile no kubūka no kuba no mweo, ukuti abe Shikulu wa bafwa na 'ba mweo.

Kolose 1:16

Pantu muli wene e mo fyalengelwe ifintu fyonse mu mūlu na pano isonde, ifimoneka ne fishimoneka, nangu Fipuna fya bufu-

mu, nangu Bucibinda, nangu Bumulopwe, nangu Ba lupaka; ifintu

fyonse fyalengēlwe muli wene, kabili fyalengēlwe wene.

Yohane 1:3

Ifintu fyonse fyalengelwe kuli wene, kabili ukwabula wene takwalengelwe cintu nangu cimo icalengelwe.

Imilimo 2:36 E ico lekeni bonse aba nanda ya kwa Israele beshibe bwino bwino, ukuti, Yesu uo imwe mwatanike, Lesa acita wene Shikulu kabili Kristu.

YESU KRISTU E KAPINGULA WA BANTU BONSE 7

Mateo 25:32

Ne nko shonse shikalonganikwa ku cinso cakwe; kabili aka-bapātukanya, ifyo umucemi apātukanye mpanga ku mbushi.

Roma 14:10

Lelo iwe, nga cinshi ico upi-ngwila munonko? Na iwe, cinshi ico usūlila munonko? Pantu ifwe bonse tukeminina ku ca kupingwilapo ca kwa Lesa.

Imilimo 10:42

Kabili atukonkomeshe ukubila ku Bantu, no kushimikisho kuti e wasalwa kuli Lesa ku kuba Kapingula wa ha mweo na 'hafwa.

Luka 3.17

Ulupe lwakwe luli mu minwe vakwe ku kwelulwilako icinulilo cakwe, no kututile ngano mu butala bwakwe; lelo imisungu akoca ku mulilo uushishima.

Roma 2:16

Mu bushiku ilyo Lesa akapingwile fya mu bumfisolo ifya bantu muli Yesu Kristu, umwabele fyo imbila nsuma yandi isosa.

2 Timote 4:1

Ku menso ya kwa Lesa na 'ya kwa Kristu Yesu, uukapingula aba mweo na 'bafwa, na ku kumoneka kwakwe, no bufumu bwakwe, ndekukonkomesha nati,

8

TULUBULWA MULI KRISTU EKA

Yohane 14:6 Yesu atile kuli wene, Ni 'ne nshila ne cine no mweo: takuli uwisa kuli Tata, kano aishila muli ine

Yohane 10:9

Ni 'ne mwinshi; ngo muntu aingilila muli ine, akapusuka, kabili akulaingila no kufuma, no mulemfwe akulausanga.

1 Tesalonika 5:9

Pantu Lesa tatulingīle ukulola ku bukali, lelo ukulola ku ku-mwene pusukilo muli Shikulwifwe Yesu Kristu.

Imilimo 4:12

Ne pusukilo talili muli umbi nakalya, nangu lishina limbi ta-

kuli mwi samba lya mūlu ilyapēlwa mu bantu, umo tuli no kupusukila.

AbaHebere 7:25 E ico kabili aba na 'maka pe aya kupusushisha abeshila muli wene kuli Lesa, pa kuba no mweo pe ku kubapāpātila.

Yohane 8:24

E ico ntile kuli imwe, Mukafwila mu membu shenu; pantu nga tamutetekela ukuti ni 'ne wine, mukafwila mu membu shenu.

AbaHebere 5:9 Kabili pa kulengwo kupwililila, aishilebo mwine 'pusukilo lya muyayaya kuli bonse abamunakila.

TULUBULWA MULI KRISTU EKA

Luka 19:10 Pantu Umwana wa muntu aishile ku kufwaya no kupususha abaluba.

Ukusokolola 5:9

Kabili fileimbo lwimbo lupya, afiti: Mwawamino kubūlo mufungilo, no kukakatule fikakatikilo fya uko; ico mwaipaiwe, kabili mwashitile Lesa mu mulopa wenu aba mu mikowa yonse na 'ba ndimi, na 'bantu na 'bantu, na 'ba nko.

1 Korinti 1:30

Lelo e ntulo ya mweo wenu muli Kristu Yesu, uo Lesa alengele ukuba amano yesu, kabili ubulungami bwesu, kabili ukushila kwesu, na kabili ukulubuka kwesu.

9

Kolose 1:12-14

Mube abatōtela Shifwe, uwatuwamishe ukuba abakumako ku bupyani bwa bashila ba mu lubūto, uwatupokolwele ku lupaka lwa mfifi, no kutupilibwila mu bufumu bwa Mwana wakwe uwatemwikwa. Muli uyo e mo twakwatilo kulubuka, e kulekelelwe membu.

Tito 2:14 Uwaipēle pali ifwe, ukuti atulubule ku bupulumushi bonse, no kuisangulwila abantu bakwe bene abacincilile milimo isuma.

10 TULUNGAMIKILWA MU MULOPA WA KWA KRISTU

1 Yohane 1:7

Lelo nga twenda mu lubūto, ifyo wene ali mu lubūto, tuli ne senge umo umo no mubiye, no mulopa wa kwa Yesu Umwana wakwe utusangulula ku lubembu lonse.

Efese 1:7

Muli uyo twabela no kulubuka mu mulopa wakwe, ukulekelelwa kwa mampūlu yesu, umwabelo bucindami bwa kusenamina kwakwe.

AbaHebere 9:14

Pali bufi umulopa wa kwa Kristu, uwaitūlile uwabula akalema kuli Lesa mu Mupashi wa muyayaya, ukasangulula bakampingu wenu ku milimo yafwa no kumulosha mu kubombela Lesa wa mweo.

Roma 5:9

E ico, apo twalungamikilwa nomba ku mulopa wakwe, pali bufi tukapusukila muli wene ku buka-

1 Petro 1:18, 19 Pa kwishibo kuti mwalubwilwe ku mibele yenu ya fye iyashililwe imwe kuli bashinwe, tamwalubwililwe ku fyonaika, silfere atemwa golde, lelo ni ku mulopa u-

wafinisha wa kwa Kristu, ngo wa

mwana wa mpānga uwabula aka-

lema kabili uwabula akabi.

TUPUSUKA PA KUCETEKELA MULI KRISTU 11

Roma 5:1

E ico pa kuba abalungamikilwa ku citetekelo, tubele no mutende kuli Lesa muli Shikulwifwe Yesu Kristu.

Galatia 5:6

Pantu muli Kristu Yesu ukusembululwa takwafwa kantu, nangu kubulo kusembululwa; kano icitetekelo icibombela mu kutemwa.

Efese 2:8, 9

Pantu ni ku kusenamina mwapusukila, pa kutetekela; kabili te cintu cafuma kuli imwe, ca bupe ca kwa Lesa: tacafuma mu milimo, pa kuti umuntu tengatakisha.

Yohane 6:28, 29

E ico batile kuli wene, Nga kanshi tulecita shani ukuti tulebombe milimo ya kwa Lesa? Yesu alyaswike, atile kuli bene, Uyu e mulimo wa kwa Lesa, ukuti mutetekele uo atumine.

Yohane 20:31

Lelo ifi fyalembwa ukuti mutetekele ukuti Yesu e Kristu, Umwana wa kwa Lesa; no kuti mube no mweo mwi shina lyakwe pa kutetekela.

1 Yohane 5:4

Pantu conse icafyalwa kuli Lesa cicimfya ifya pano isonde. No kucimfya ukucimfya pano isonde ni uku, citetekelo cesu.

12

ULUSE LWA KWA LESA

Inyimbo sha Bulanda 3:22, 23

Uluse lwa kwa Yehoba talupelela, inkumbu shakwe tashipwa; shipya ulucelo no lucelo; icishinka cenu cikulu.

Tito 3:5

Kabili alitupuswishe, te ku milimo ya bulungami iyo twacitile, lelo umwabelo luse lwakwe, mu kusamba kwa kufyalwa libili no kulengwa cipya cipya ku Mupashi wa mushilo.

Amalumbo 103:11

Pantu ifyo yasansama imyulu ukufuma pano isonde, e fyo lwakulo luse lwakwe ku bamutina.

Mika 7:18

Ni uyani umulungu uwaba nga imwe? uulekelela amampūlu, uuleko bupulumushi pa bashalako ba cikwatwa cakwe. Tasāmiko mutima wakwe pe, pantu untu abekelwo luse.

Amalumbo 108:4 Pantu lwakula lwapulamo mu myulu uluse lwenu, cafika na mu makumbi aya bungululu icishinka cenu.

Amalumbo 103:17 Lelo uluse lwa kwa Yehoba lwafumo muyayaya no kuyo muyayaya, no bulungami bwakwe buya ku bana ba bana.

LESA ATWITA UKWISA KULI WENE

Yohane 7:37

Na mu bushiku bwa kupelelekesha, ubushiku bukalamba bwa mutebeto, Yesu aliiminine, abi-likishe, ati, Ngo muntu aumfwe cilaka, ese kuli ine, anwe.

Esaya 55:1

Iye, mwe ba cilaka bonse, iseni ku menshi, abashaba na silfere, iseni, shiteni ingano, mulye. Iseni mushite ingano apabula silfere, no mwangashi ne shiba apabulo mutengo!

2 Korinti 5:20

E ico twabela Kristu inkombe, kwati ni Lesa e ulepāpātila muli ifwe: tumulombela kuli Kristu, atuti, Shi muwikishiwe kuli Lesa.

Ukusokolola 22:17 Umupashi na Nabwinga batila, Iseni: no uleumfwa asose, ati, Iseni; no uleumfwe cilaka ese, uulefwaya abūlepo ica bupe ame-

13

nshi ya Mweo. Mateo 11:28 Iseni kuli ine, bonse mwe ba-cucutika kabili abafinwa, na ine nalamupēlo kutusha.

Esaya 1:18 Shi endeni, tukalulushanye, e fyasosa Yehoba: imembu shenu nelyo shaba nge fyakashika ce, kuti shabūta nge mfula yabūta; nelyo shakashikisha nge nsalu ishakashika ce, shikabe shabūta nga 'masako ya mpānga.

14 ABANTU BAMO TABALI BANA BA KWA LESA

Filipi 2:15

Ukuti mube ababulo mulandu kabili abafuke, abana ba kwa Lesa ababula akalema mu kati ka nkulo ivapondama kabili ivapūluka, muli iyo mumoneka nge fyengelo pano nse.

Yohane 1:12

Lelo abo bene abamusekelele, abatetekele ishina lyakwe, abapēle amaka aya kuba abana ba kwa Lesa.

2 Korinti 6:17, 18

E ico fumeni mwi bumba lyabo, mupātukeko, e fyo asosa Shikulu, kabili mwiikatako ku cishasanguluka; na ine nkamusekelela,

kabili nkaba Shinwe, na imwe mukaba abana bandi abaume na 'bana bandi abanakashi, e fyo asosa Shikulu wa maka yonse.

Roma 8:14, 15

Pantu bonse abatungululwa ku Munashi wa kwa Lesa, bene hana ba kwa Lesa. Pantu tamwapokelele mupashi wa busha, wa kubwesesha ku kutīna; lelo mwapokelele umupashi wa bwana. Ilyo tubilikisha, atuti, Abba! Tata!

1 Yohane 3:10

Muli ici e mumonekela abana ba kwa Lesa, na 'bana ba kwa Kasēbanya; onse uushicita bulungami te wa kwa Lesa, nangu untu ashatemwa munyina.

IFYO LESA ALANDA PA MULANDU WA 15 BWALWA NE FINTU FIMBI IFIKOLA

Esava 5:11 Kalanda ku bacelelo luceloce-

lo, basupile ca kunwa icikola, abakokola ukufika ku macaca wasuka umwangashi wababimbule mitima.

Amaninda 23:31, 32 Wilolesha mwangashi ilyo wakashika, ilyo wabengeshima mu lukombo, ilyo ubelema nautambalala pa mukoshi, lelo pa nu-ma usuma nge nsoka, kabili ulasa nge folo.

Roma 13:13, 14

Twende busaka busaka nga mu kasuba; te mu kukolwakolwa, te mu kukunda na muli bucisenene, te mu fikansa na mu kalumwa. Lelo fwaleni Shikulu Yesu Kristu, kabili mwilalangulukila bumubili umwa kufishishapo ulunkumbwa lwa buko.

Galatia 5:19-21

Lelo imilimo ya bumubili ili pa mbilibili, ni 'yi, ubulalelale, uku-kowela, bucilende, ukupepo tulubi, ubuloshi, ulupato, ifikansa, akalumwa, icipyu, akafindwe, aka-pātulula, bucaibela, akaso, uku-kolwakolwa, iciwowo, ne fyalingana ne fí; ndemwebela libela, ifyo namwebele kale, nati, abalecite fyabe fi tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa.

16 UKUFWAYA KRISTU UKWABULO BUCETEKELO TE KUTI CITUPUSUSHE IYO

Mateo 22:37, 38 Na o atile kuli wene, Uletemwa sokulu Lesa ku mutima obe onse, na ku mweo obe onse, na ku kutontonkanya kobe konse. Ifunde ili likulu kabili lya ntanshi.

Marko 10:17-22

Kabili Yesu pa kufumako aye mu nshila, umuntu abutukileko no kumufukamina, alamwipusha, ati, Mwe Kasambilisha musuma, kuti nacita nshi ukuti mpyane umweo wa muyayaya? Na Yesu atile kuli wene, Cinshi ico wanumbwila umusuma? Tapaba musuma kano umo, ni Lesa. Waliishiba amafunde: wilatala misoka, wilacita bucende, wilaiba, wilabepesha, wilafinsha, cindika wiso na noko. Na o atile kuli wene, Mwe Kasambilisha, fyonse ifi nasunga ukufuma ku bwaice bwandi. Na Yesu pa kumulolesha alimutemenwe. Kabili atile kuli wene, Cimo e cabula kuli iwe; kabiye, kashishe fyonse ifyo ukwete, upēle ababusu, e lyo ukwa ne fyuma mu mūlu; e lyo wise, unkonke. Awe icinso cakwe cawila pa kuumfwe cebo, aile nabombomana; pantu akwete ifyuma ifingi. Amapinda 16:25

Kuli inshila iyawama ku cinso ca muntu, lelo ku mpela ya iko ni nshila sha mfwa.

MWITUMPIKWA

Galatia 6:3 Pantu ngo muntu aitungo kube cintu, apo tali cintu, aibepo mwine.

Galatia 6:7 Mwilufiwa; Lesa tasentekwa; pantu ico umuntu abyala, e co akalobolola.

Yakobo 1:22 Awe mube bakacita wa cebo, te ba kuumfwa fye iyo, e kuikopeka fye.

1 Korinti 6:9, 10 Yangu! bushe tamwaishibo kuti abashalungama tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa? Mwitumpikwa; nangu ba bulalelale, nangu abapepo tulubi, nangu bacende, nangu ababembuka na 'baume banabo, nangu bapupu, nangu ba lwinso, nangu abakolwo bwalwa, nangu ba nsele, nangu fipondo, tabakapyane ubufumu bwa kwa Lesa.

Efese 5:6

Mwileka umo amulufye ku fyebo fya fye; pantu ifi fintu fileto bukali bwa kwa Lesa pa bana ba bucintomfwa.

1 Yohane 3:7, 8

Mwe twana, mwileka muntu amulufye: uucito bulungami mulungami, ifyo Wene mulungami; uucito lubembu wa kwa Kasēbanya, ico Kasēbanya abembuka fye ukufuma ku kutendeka.

18 UBUPULUMUSHI BULETE MFWA

Esekiele 18:20

Umuntu uubembuka, wene akafwa. Mwane takashingamwe amampūlu ya kwa wishi, kabili wishi takashingamwe amampūlu ya kwa mwane; ubulungami bwa mulungami bukaba pali wene, no bubifi bwa mubifi bukaba pali wene.

Roma 8:6

Pantu ukwangwo mubili ni mfwa, no kwangwo Mupashi mweo no mutende.

Amapinda 11:19 Ubulungami bulola ku mweo; no bubi busupilo kulola ku mfwa.

Luka 15:32

Lelo tufwile ukusangalala no kusekelela: ico munonko uyu alifwile, nomba ali no mweo; alilubile, kabili alondoka.

Roma 5:12

E ico filya ulubembu lwaingilile mu muntu umo pano isonde, ne mfwa yaingilile mu lubembu; e fyo ne mfwa yayambukile ku bantu bonse, pantu bonse balibembwike.

Yakobo 1:15 E lyo ulunkumbwa ilyo lwaimita lufyalo lubembu, no lubembu ilyo lwakula lufyale mfwa.

KRISTU ALIANSHE MFWA

Yohane 11:43, 44

Kabili ilyo asosele ifi, abilikishe ishiwi likalamba, ati, We Lasaro, fumina kuno nse. No wafwile alifumine, nakakwa amakasa na maboko ku nsalu isho apombelwemo, na ku menso nakupombwa icitambala. Yesu atile kuli bene, Mukakuleni, mulekeni aye.

Ukusokolola 1:18 Nali uwafwa, nomba mona ndi Wa mweo umuyayaya umuyayaya, kabili ndi ne mfungulo sha mfwa na ku Mbo.

Yohane 10:17, 18 Pa mulandu wa ici e co Tata antemenwa, pa kuti ndetūlo 19 cabili.

mweo wandi ukuti ngubūle kabili. Takuli uwingaupoka kuli ine, lelo ndeutūla ne mwine. Ndi na 'maka ya kuutūla, kabili ndi na 'maka ya kuubūla kabili. Ifunde ili napokelele kuli Tata.

Luka 7:14, 15

Kabili ayako, akumiya na ku busamba; awe abapingile baliiminine, na o atile, We mulumendo, ndekweba, nati, Ima. E lyo uwafwile aliimine, no kutendeko kulanda. . .

Yohane 5:21

Pantu ifyo fine Wishi abūsha abafwa no kubalenga aba mweo, e fyo Umwana na o alenga uwa mweo uo atemenwe.

20

AMAFUNDE YA KWA LESA

Amalango 5:7-21 Wilaba na milungu imbi pamo na ine.

Wilacita cabaswa, icipasho conse ca cintu ca mu mūlu pa mūlu, nangu ca mu calo pe samba, nangu mu menshi pa nshi ya calo: wilafishinshimuna, nangu kufibombela. . .

Wilalumbula ishina lya kwa Yehoba Lesa obe apa fye; pantu Yehoba takamulinge uwa kaele untu alumbula ishina lyakwe apa fye.

Akubako bushiku bwe sabata, ku kubushisha, ifyo Yehoba Lesa obe akwebele. Inshiku mutanda ulebomba no kucitamo umulimo obe onse: lelo ubushiku bwa cinelubali bwe sabata kuli Yehoba Lesa obe. . .

Ulecindika wiso na noko, ifyo Yehoba Lesa obe akwebele. . .

Wilatala misoka; Nangu kucito bucende;

Nangu kwiba;

Nangu kushinino mubiyo ubunte bwa bufi;

Nangu kukumbwa muka mubiyo, nangu kukumbwa iŋanda ya mubiyo, icilime cakwe, nangu mubomfi wakwe, nangu ni cishiko wakwe, nangu ni ŋombe yakwe, nangu ni mpunda yakwe, nangu conse ca mubiyo.

WAFILWO KUFISAMA KULI LESA

Yobo 34:21, 22

Pantu amenso yakwe alosha pa mibele ya muntu, ne ntampwilo shakwe shonse alashimona. Takuli imfifi, kabili takuli ukufita fititi, ukwa kubelame ncitatubi.

Yeremia 23:24 Bushe umuntu engafisama umwa kufisama na ine nshimumwene? cisemo ca kwa Yehoba. Bushe te ine naisula pā mu myulu ne calo? cisemo ca kwa Yehoba.

Luka 8:17

Pantu takuli icifiseme icishakamoneke, nangu icibeleme icishakeshibikwe, no kusokoloka. Amapinda 15:3 Amenso ya kwa Yehoba yali mu ncende shonse, yalecefya ababi na 'basuma.

21

Amalumbo 139:8 na 12

Nga nanina naya mu mūlu, e mo mwaba; nga nayanshiko musengele ku Mbo, moneni, e ko mwaba. . imfifi na yo tailenga kufita kuli imwe, no bushiku bwabūtusha nga 'kasuba; imfifi ili ngo kubūta.

AbaHebere 4:13

Kabili takuli icibumbwa icishimoneka ku menso yakwe; awe ifintu fyonse fyabo bwamba kabili fyalikupukulwa ku menso ya kwa uyo tuli no kulubululako.

22 ABABI BALI NO KUKANDWA UMUYAYAYA

Mateo 25:46

Kabili aba bakafumapo, bakaya ku kulimunwa kwa muyayaya; lelo abalungami bakaya ku mweo wa muyayaya.

2 Petro 3:7

Lelo imyulu ne calo ifya nomba fyabakilwo mulilo ku cebo ico cine, fyabikilwo bushiku bwa kusekwa kabili bwa boni bwa bantu abashipepa.

Mateo 13:41, 42 Umwana wa muntu akatuma bamalaika bakwe, na bo bakalonganika ukubafumya mu bufumu bwakwe bonse ababe fya kupunwisha, na 'bacito bupulumushi, no kubapõsa mwi lungu lya mulilo; kulya kukabo kulila no kusumanya ameno.

Mateo 18:8

Lelo ukuboko kobe nalimo ulukasa lobe nga cakulengo kuipununa, ciputuleko, pōsa cifume kuli iwe; cisuma kuli iwe ukwingila mu mweo uwa makunkutu nalimo uwalemano kūlu, ukucilo kuba na 'maboko yabili nalimo amakasa yabili no kupōswa mu mulilo wa pe.

2 Tesalonika 1:9 Bantu abakamono kukandwa, uboni bwa muyayaya, ukufuma ku cinso ca kwa Shikulu na ku bukata bwa maka yakwe.

UBUPINGULO BULI NO KWISA

AbaHebere 9:27 Kabili ifyo calingilwa abantu ukufwa limo, ne cakonkapo kupingulwa.

ngulwa. Roma 14:12 Awe, ifwe bonse umo umo tu-

kalubulula kuli Lesa. 2 Petro 2:9 Shikulu aishiba kunakalala ba

Shikulu aishibo kupokolola bakapepa ku ca kwesha, no kulinda abashalungama ukufika ku bushiku bwa bupingushi.

1 Yohane 4:17 Muli ici e mo ukutemwa kwalengelwo kufikapo muli ifwe, ukuti tube no kupama mu bushiku bwa bupingushi; pa kuti ifyo Wene aba, e fyo na ifwe twaba pano isonde.

23

25

27

Imilimo 17:31

Pa kuti alingile ubushiku umo akapingwila aba pano isonde mu bulungami ku muntu uyo asontele; na pali ici apēle ca kuputule fikansa ku bantu bonse pa kumwinya ku bafwa.

2 Korinti 5:10

Pantu tuli no kumoneka bonse ku cipuna ca kupingwilapo ca kwa Kristu, ukuti onse umo umo apokelele ku fyacitilwe mu mubili, umwabele fyo abombele, napamo icisuma napamo icibi.

24 UKUSENAMINA KWA KWA YESU KRISTU

Imilimo 4:33

Kabili ku maka yakalamba abatumwa baleshimiko kwima kwa kwa Shikulu Yesu ubunte, no kusenamina kukalamba kwali pali abo bonse.

Roma 9:16

E ico kwena, te ca ufwaya nangu ca ubutuka iyo, lelo ca kwa Lesa uubelelo luse.

Roma 5:15

Lelo ica bupe tacaba ifyo ukupūluka kwaba iyo. Pantu icinabwingi nga cafwile ku kupūluka kwa muntu umo, ukusenamina kwa kwa Lesa, ne ca bupe ca mu kusenamina kwa muntu umo, Ye-

su Kristu, fyafulilako ukucilamo apakalamba ku cinabwingi.

2 Korinti 9:15 Kube ukutōtela kuli Lesa pa ca bupe cakwe icishingalandwa!

1 Petro 5:5 ...Lesa acincintila aba mīya, lelo ku bapetama apēlo kusenamina.

2 Korinti 8:9 Pantu mwaishibo kusenamina kwa kwa Shikulwifwe Yesu Kristu, ukuti nelyo āli uwacindama aisangwile umubusu pa mulandu wenu, ukuti imwe mu bubusu bwakwe e mo mucindamine.

UKULAPILA

Amapinda 28:13 Uufimba pa fya bupulumushi fyakwe takashuke; lelo uufitumbula no kufileka akacitwe nkumbu.

2 Korinti 7:10 Pantu ubulanda ubuya umwalola Lesa bucito kulapila ukutwala ku kupusuka, ukushicita kulanguluka, lelo ubulanda bwa pano isonde bucite mfwa.

Imilimo 2:38

Awe Petro atile kuli bene, Lapileni, no kubatishiwa onse wa muli imwe mwi shina lya kwa Yesu Kristu ku kulekelelwe membu shenu, e lyo mukapokelele ca bupe Umupashi wa mushilo.

Mateo 3:2 Ati, Lapileni; pantu ubufumu bwa mu mūlu nabupalama.

Imilimo 3:19

E ico lapileni, kabili pilibukileni ku kupashilwe membu shenu, ukuti kukese inshita sha kupūpūtula ukufuma ku cinso ca kwa Shikulu.

Imilimo 17:30 o inshita sha kukar

E ico inshita sha kukanaishiba shena Lesa alishisūlile lelo nomba akonkomesha abantu bonse konse konse ukulapila.

Luka 13:3 Ndetila kuli imwe, Iyo; lelo nga mwakāno kulapila, mukonaika filya fine na imwe bonse.

26

UKWELELWE MPULUMUSHI

Esekiele 18:21 Lelo umubifi nga abwela mu membu shakwe shonse isho acita, abaka ne fipope fyandi fyonse, no kucito bupingushi no bulungami, ukuba no mweo akaba no mweo, takafwe.

Esaya 55:7

Imbifi ileke imibele ya iko, ne ncitatubi amapange ya iko; babwelele na kuli Yehoba, na o akabacite nkumbu, babwelele na kuli Lesa wesu, pantu akabalekelela apakalamba.

Mateo 6:14

Pantu nga mwalekelela abantu amampūlu yabo, Shinwe wa mu mūlu akalekelela na imwe.

Ukusokolola 3:20

Mona, ninjiminina pa mwinshi, no kukunkunsha; ngo muntu aumfwe shiwi lyandi no kwisulako ku mwinshi, ndeingila kuli wene, no kulīla pamo nankwe umulalilo, na wene alelīla pamo an ine.

Marko 2:5 Na Yesu pa kumone citetekelo cabo, aebo wa bulebe, ati, We mwana, shalekelewa imembu shobe.

Imilimo 5:31 E o Lesa asansabike ku kwa

kulyo kwakwe Kelenganya kabik Katūla, ku kupa kuli Israele ukulapila no kulekelelwe membu.

UKUPATULUKA KU FYA CALO

Efese 5:11 Kabili mwiba ne senge na bo mu milimo iishitwala iya mfifi; lelo ukwebaula kwena mwebaule.

Kolose 3:2 Bikeni imitima pa fya mu mūlu, te pa fya pano nse.

Esava 1:16

Iminwe yenu yaisulamo imilopa; sambeni, isangululeni, fumyeni ububi bwa micitile yenu pa mulola wa menso yandi, lekeni ukucito bubi.

1 Yohane 2:15, 16

Mwitemwa pano isonde, nangu fya pano isonde; ngo muntu atemwa pano isonde, ukutemwa Shifwe tamwaba muli wene. Pantu conse ca pano isonde, lunkumbwa lwa mubili, no lwinso lwa menso, na 'mataki ya mīkalile ino, tacafuma kuli Shifwe, lelo ca pano isonde.

Tito 2:11, 12

Pantu ukusenamina kwa kwa Lesa kwamoneke ku kuletela abantu bonse ipusukilo, pa kutufunda ukuti tube abakāna ukubulapepa ne fya lunkumbwa fya pano isonde, kabili tube no mweo wa kutekanya, kabili uwa bulungami, kabili umwabela bukapepa mu bwikashi buno bwa nomba.

UKUFYALWA CIPYA CIPYA

Twaishibo kuti onse uwafyaiwa kuli Lesa tabembuka: lelo Uwafyelwe kuli Lesa amubaka, no Mubifi tamwikata iyo.

-1 Yohane 5:18

Mwafyalwa cipya cipya, te ku lubuto ulubola lelo ku lushibola, ku cebo ca kwa Lesa ica mweo, icaikalilila. -1 Petro 1:23

Kabili imwe bamo e fyo mwali; lelo mwalisambilwe, lelo mwakwi shina lya kwa Shikulu Yesu Kristu na mu Mupashi wa kwa —1 Korinti 6:11 Lesa wesu.

Nkapēla kuli imwe umutima upya no kubika mu nda shenu umupashi upya, nkafumyo mutima we bwe mu mibili yenu no kupēla kuli imwe umutima wa -Esekiele 36:26 munofu.

E ico ago muntu ali muli Kristu, abe cibumbwa cipya: ifya kale nafiya; moneni, fyayalulwe fipya. -2 Korinti 5:17

Yesu alyaswike, atile kuli wene, lishishiwe, lelo mwalungamikilwe Ndekwebe cine cine, nati, ngo muntu tafyelwe ukufyalwa kwa mu mūlu, te kuti amone ubufumu bwa kwa Lcsa. -Yohane 3:3

UKUBA ABAFWA KU LUBEMBU --- KABILI 29 ABABŪSHIWA MULI KRISTU

Galatia 5:24

Awe aba kwa Kristu Yesu nabatanika bumubili pamo ne fya mufimbila ne fya lunkumbwa fya huko.

1 Petro 2:24

Wene asendele imembu shesu umwine mu mubili wakwe pa cimuti, ukuti fwe bali abafwa lubali ku lubembu, tube aba mweo lubali ku bulungami; ni ku filaso fyakwe e ko mwaposhiwe.

Kolose 3:1-3

E ico nga mwabūshiwe pamo na Kristu, fwayeni ifya mu mū-lu, uko Kristu aba, aikala ku kwa kulyo kwa kwa Lesa. Bikeni imi-

tima pa fya mu mūlu, te pa fya pano nse; pantu mwalifwile, no mweo wenu wafishilwa pamo na Kristu muli Lesa.

Roma 6:2 na 11 Fwe bafwile lubali ku lubembu, bushe twingekalamo shani kabili? . . .E fyo na imwe muilinge abafwa lubali ku lubembu, kabili abamweo lubali kuli Lesa muli Yesu Kristu Shikulwifwe.

Efese 2:1 na 6

Na imwe pa kuba abafwa mu mampülu na mu membu. . . kabili atubūshishe pamo na Kristu no kutwikalika pamo nankwe mu myulu muli Kristu Yesu.

30

28

UMWEO WA MUYAYAYA

Yohane 17:3

Awe uyu e mweo wa muyayaya, ukuti bamwishibe, mwe Lesa wine wine mweka, no yo mwatumine, ni Yesu Kristu.

Yohane 3:36

Uutetekelo Mwana aba no mweo wa muyayaya; uushumfwa Mwana takamone umweo, lelo icipyu ca kwa Lesa caikala pali wene.

Galatia 6:8

Uubyala ku mubili wakwe wine, ku mubili akalobololako ukubola; lelo uubyala ku Mupashi. ku Mupashi wine akalobololako umweo wa muvavava.

Roma 6:23 Pantu icilambu ca lubembu ni

mfwa; lelo ica bupe ca kwa Lesa mweo wa muyayaya muli Yesu Kristu Shikulwifwe.

Yohane 5:24

Ndemwebe cine cine, nati, uuleumfwe cebo candi, no kutetekela uwantumine, aba no mweo wa muyayaya; kabili tesa mu bupingushi, lelo nafuma mu mfwa naingila mu mweo.

Yohane 3:14, 15 Kabili filya Mose atumpwile insoka mu matololo, e fyo Umwana wa muntu ali no kutumpulwa. ukuti onse uumutetekela abe no mweo wa muyayaya.

UBUSHININKISHO BWA BUPUSUSHO

Yohane 14:21

Uukwete amafunde yandi no kuyabaka, wene ninshi e wantemwa; no wantemwa akatemwi-kwa kuli Tata, na ine nkamutemwa no kuilanga kuli wene.

Esaya 32:17 Umulimo wa bulungami ukabo mutende, ne cifuma mu bulu-

ngami, ukuba tondolo no kusūbikila umuyayaya. 1 Yohane 3:18, 19, 24

Mwe twana, twitemwa ku cebo nangu ku lulimi, lelo ku milimo na ku cine. Kabili muli ici e mo kuti twaishibilo kuti tuli ba mu cine, no kuteke mitima yesu ku cinso cakwe. . . Kabili uubaka

amafunde yakwe aikala muli Wene, na o muli wene. Kabili ni kuli ici twaishibilo kuti aikala muli ifwe, ku Mupashi uuntu atupēle.

1 Yohane 4:13

E mo twaishibilo kuti twaikala muli wene na wene muli ifwe, ico natupēlako Umupashi wakwe.

Roma 8:16

E Mupashi wine uleshimikilo bunte pamo ne mitima yesu ukuti tuli bana ba kwa Lesa.

Galatia 4:6

Awe ico muli bana, e co Lesa atumīne Umupashi wa Mwana wakwe ku kuba mu mitima yenu. ulebilikisha, auti, Abba, Tata.

32 KRISTU, UULI MULI IFWE, ATUPĒLE NSANSA

Esaya 12:3

E ico mukatapa amenshi ku tumfukumfuku twe pusukilo mulesekelela.

Yohane 17:13 Lelo nomba ndeisa kuli imwe; ne fi fintu ndelanda pano isonde, ukuti babe no kusansamuka kwa-

ndi ukwafikapo muli bene.

Galatia 2:20 Nintanikilwa pamo na Kristu; te ine ndi no mweo nomba, ni Kristu e wabo mweo muli ine; no mweo ndi na o nomba mu mubili ndi na o mu kutetekelo Mwana wa kwa Lesa, uwantemenwe no kwipēla pa mulandu wa ine.

Amalumbo 16:11

Mulenengo kwishibo mwa kuyila ku mweo, ku cinso cenu kwabo kusekelela ukwafikapo, mu kuboko kwenu kwa kulyo mwabe fya muilemeno pe.

Yohane 15:11

Ifi fintu nalanda kuli imwe, ukuti ukusansamuka kwandi kube muli imwe, no kusansamuka kwenu kufishiwepo.

Roma 14:17

Pantu ubufumu bwa kwa Lesa te kulya no kunwa, lelo bulungami no mutende no kusekelela mu Mupashi wa mushilo.

TUFWILE UKUNAKILA LESA

2 Tesalonika 1:7-9 Na kuli imwe, mwe balecushiwa, ukutaulukila pamo na ifwe, ilyo Shikulu Yesu akasokololwa ukufuma mu mūlu pamo na bamalaika ba maka yakwe mu mulilo uulebilima, ukucite cilandushi ku bakāno kwishiba Lesa, na ku bashinakila mbila nsuma ya kwa Shikulwifwe Yesu: bantu abakamono kukandwa, uboni bwa muyayaya, ukufuma ku cinso ca kwa Shikulu na ku bukata bwa maka vakwe.

Amalango 11:26-28

Moneni ndebika ku cinso cenu lelo ipālo ne citīpu: ipālo nga mwaumfwa ku mafunde ya kwa

Yehoba Lesa wenu, ayo ndemweba lelo; ne citīpu nga tamuumfwile ku mafunde ya kwa Yehoba Lesa wenu.

Roma 6:16

Bushe tamwaishibo kuti muli basha ba uyo muleumfwako, uyo mwaitūlako abasha ku kumuumfwa; nalimo aba lubembu ulutwala ku mfwa, nalimo aba cumfwila icitwala ku bulungami?

1 Samwele 12:15

Lelo nga mwakāno kuumfwa kwi shiwi lya kwa Yehoba, kabili mwatalamina akanwa ka kwa Yehoba, e lyo ukuboko kwa kwa Yehoba kukakokomena pali imwe na pa mfumu yenu.

33

31

34 TUFWILE UKUSHIMIKA KRISTU UBUNTE

1 Yohane 2:23

Onse uukāno Mwana, takwete na Wishi wine: uusumino Mwana akwata na Wishi.

Mateo 10:32, 33

E ico umuntu onse uunumbula bwino ku menso ya bantu, na ine nkamulumbula ku menso ya kwa Tata wa mu mūlu; lelo onse uukankāna pa cinso ca bantu, na ine nkamukāna pa cinso ca kwa Tata wa mu mūlu.

Roma 10:9, 10

Pantu ukapusuka nga walumbula ku kanwa kobe, auti, Kristu e Shikulu, kabili watetekela mu mutima obe, auti, Lesa amubūshishe ku batwa; pantu ku mutima umuntu atetekela no kulungamikwa, kabili ku kanwa alumbula no kupusuka.

Luka 9:26

Pantu onse uwabela ine insoni ne fyebo fyandi, Umwana wa muntu akamubele nsoni, ilyo akesa mu bukata bwakwe no bwa kwa Wishi no bwa bamalaika ba mushilo.

Filipi 2:11

No lulimi lonse lukasose, ukuti, Yesu Kristu e Shikulu; kube ubukata kuli Lesa Shifwe.

1 Yohane 4:15 Onse uusumino kuti Yesu Mwana wa kwa Lesa, Lesa aikala muli wene, na wene muli Lesa.

SATANA — E MULWANI WESU UWABIPISHA 35

1 Petro 5:8 Tekanyeni, loleni. Icibambe cenu, Kasëbanya wine, endauka nge

nu, Kasēbanya wine, endauka nge nkalamo iilelila, ukufwaya untu engalya.

2 Tesalonika 2:9

Uyo Mupulumushi ukwisa kwakwe kwabelo mwalolo kubomba kwa kwa Satana, mu maka yonse ne fishibilo ne fipesha amano fya bufi.

Mateo 4:1 na 10, 11

E lyo Yesu atungulwilwe no Mupashi ku matololo ku kweshiwa kuli Kasēbanya. . . E lyo Yesu atile kuli wene, Fuma apa, we Satana: pantu calembwa, aciti, Sokulu Lesa obe e o ulepepa, kabili wene eka e o ulebombela. E lyo Kasēbanya amusha; kabili moneni, bamalaika baishileko no kumupyungila.

Efese 6:11

Fwaleni ifya bulwi fya kwa Lesa, ukuti mube abakosa ku kushangilile fya kubeleleka fya kwa Kasēbanya.

Imilimo 26:18

Ndekutumako ku kushibula amenso yabo, ku kuleka bapilibuke ku mfifi balole mu lubūto, bapilibuke na ku maka ya kwa Satana balole kuli Lesa, ku kuyamono kulekclelwe membu shabo na 'pa kwikala mu bashishiwa ku kutetekela kwa kuli ine.

36

UKWANSHA SATANA

Yakobo 4:7, 8

E ico lambeni kuli Lesa; lelo kāneni Kasēbanya, na o akafulumuka kuli imwe. Palameni kuli Lesa, na o alapalama kuli imwe.

1 Yohane 3:8

Uucito lubembu wa kwa Kasēbanya, ico Kasēbanya abembuka fye ukufuma ku kutendeka. E co amonekēle Umwana wa kwa Lesa, ica kuti asopolole imilimo ya kwa Kasēbanya.

Roma 8:35 na 37

N' ani akatupätululako ku kutemwa kwa kwa Kristu? Bushe bucushi, napamo kushikitika, napamo kupakaswa, napamo cipo-

we, napamo bwamba, napamo

kupõswa ku bulwani, napamo lupanga? . . . Lelo muli ifi fyonse tuli abacimfya abacilamo pa mulandu wa watutemenwe.

AbaHebere 2:14

E ico apo abana bakumako ku buntunse bwa mulopa no mubili, no mwine ifyo fine akumisheko ku buntunse bwabo, ukuti mu kufwa afubalishe uukwete amaka ya mfwa (uyo ni Kasēbanya).

2 Tesalonika 2:8 E lyo Umupulumushi ulya akasokololwa, untu Shikulu Yesu akonaula ku mupu wa mu kanwa kakwe, no kumusangule ca fye ku kumoneka kwa kwisa kwakwe.

UKUTEMWA KWA KULANGA NGA CA KUTI 37 Tuli basambi bene bene

1 Korinti 13:1 Nga nalandila mu ndimi sha bantu ne sha bamalaika, lelo ukutemwa nshikwete, naba ica safwali icilelila, napamo amalimba ya nyenjele.

Galatia 5:22, 23 Lelo ifisabo fya Mupashi kutemwa, ukusekelela, umutende, ukutekanya, icongwe, ubusuma, icishinka, ukunakilila, ukuteko mutima.

1 Yohane 3:14 Ifwe natwishibo kuti natufuma mu mfwa no kwingila mu mweo, ico twatemwa aba bwananyina; uushatemwa munyina aikala mu mfwa.

Yohane 21:16 Yesu atila kuli wene kabili u-

nuku uwalenga ibili, Simone, mwana Yona, bushe walintemwa? Atila kuli wene, E Shikulu, imwe mwaliishibo kuti nalimutemwa. Atila kuli wene, Ceme mpānga shandi.

1 Yohane 4:20 Ngo muntu atila, Natemwa Lesa, kabili apata munyina, ninshi wa bufi; pantu uushatemwa munyina uo amona, te kuti atemwe Lesa uo ashamona.

38 UKUBŪKA KWA KWA YESU KRISTU KU BAFWA

Marko 16:9

Awe ilyo abūkile kabili akacelocelo pa bwa kutendeka bwa mulungu, abalilepo ukumoneka kuli Maria umwina Magadala, uyo atamfishemo ifiwa cinelubali.

Imilimo 10:39-41

Na ifwe tuli nte sha fyonse ifyo acitile mu calo ca Yudea na mu Yerusalemu; kabili balimwipeye, pa kumukobeka pa cimuti. Uyo wine Lesa amubüshishe pa bushiku ubwalenga shitatu, no kumusokolola, te ku Bantu bonse, lelo ku nte ishasontelwe kabela kuli Lesa, ni kuli ifwe fwe balelya nankwe no kunwa nankwe pa numa ya kwima kwakwe ku bafwa.

Roma 4:25

Yesu Shikulu apõselwe pa mulandu wa mampūlu yesu, no kubūshiwa mu kuti tulungamikwe.

Yohane 20:26-28

Kabili apo papite nshiku cinekonsekonse, abasambi bakwe bali mu kati kabili, na Toma pamo na bo. Yesu aisa, nakwisalwa ku mwinshi, aiminina mu kati, no kutila, Umutende ube na imwe! E lyo atile kuli Toma, Leta kuno umunwe obe, umone ne ndupi shandi; ne minwe yobe leta kuno, ubike na mu lubafu lwandi; kabili wiba uushitetekela, lelo ube uutetekela. Toma alimwaswike, ati, Mwe Shikulu wandi, Lesa wandii

UKUBŪKA KWA KWA KRISTU KWATULETELE 39 Cilolelo ca bukata

Mateo 16:21

Ukufuma lilya Yesu atendeke ukusokolwela abasambi bakwe ukuti ali no kuya ku Yerusalemu, no kucule fingi ku bakalamba na bashimapepo bakalamba na bakalemba, no kwipaiwa, no kubūshiwa mu bushiku ubwalenga shitatu.

Roma 6:3-5

Bushe tamwaishiba ukuti fwe bonse ababatishiwe muli Kristu Yesu twabatishiwe mu mfwa yakwe? E ico twashikilwe pamo nankwe mu lubatisho mu mfwa yakwe, ukuti ifyo Kristu abūshiwe mu bafwa ku bukata bwa kwa Wishi, ifyo fine na ifwe twende mu musango upya wa mweo. Pantu nga twaba abalundwa kuli wene mu mipalanine ya mfwa yakwe, tukaba abalundwa kuli wene na mu mipalanine ya kubūka kwakwe.

Yohane 5:25 na 28, 29

Ndemwebe cine cine, nati, inshita ileisa, na nomba e po ili, ilyo abafwa bakomfwe shiwi lya Mwana wa kwa Lesa, na 'bakomfwa bakaba no mweo. . Mwisunguka pali ici; pantu inshita ileisa, iyo bonse aba mu nshishi bakomfwamo ishiwi lyakwe, no kufumamo; abalecite fisuma bakabükila ku mweo, na 'balebombe fibi bakabūkila ku bupingushi.

40

UKUBA ABA MUSHILO MU CINSO CA KWA SHIKULU

1 Petro 1:2 Abasalilwa umwabelo kwishibila kabela kwa kwa Lesa Shifwe, mu kushisha kwa Mupashi, ku kuba aba cumfwila abakaniwo mulona wa kwa Yesu Kristu: ukusenamina no mutende fifushiwe kuli imwe.

2 Korinti 7:1

E ico pa kuba ne filayo ifi, mwe batemwikwa, tuisangulule ku kukantana konse kwa mubili no mutima, tube abafishisho mushilo mu kutīna Lesa.

2 Timote 2:21

E ico umuntu nga aisangulula ukufuma pali ifi ifyabulo mucinshi akabe cipe ca mucinshi, ica-

shishiwa, kabili ica mulimo kuli Cibinda wa ŋanda, icapekanishiwa ku kubombo mulimo onse uusuma.

Luka 1:74, 75

Ukuti, pa kuba abapokololwa ku maboko ya balwani besu, atupēle ukuba aba kumupyungila ukwabulo mwenso, mu mushilo na mu bulungami ku menso yakwe inshiku shesu shonse. Mateo 3:11

Ine kwena ndemubatisha ku menshi ku kulapila; lelo uuleisa ku numa yandi ancila amaka, uo ine nshawaminwo kusende ndyato shakwe; akamubatisha ku Mupashi wa mushilo na ku mulilo.

UKUBA ABA MUSHILO MU CINSO CA KWA 41 SHIKULU

Efese 1:4

Nge fyo atusalīle muli wene ilyo pano isonde pali tapalale-ngwa, ukuti tube aba mushilo kabili ababula akalema ku cinso cakwe.

1 Yohane 1:9 Nga tuyebelele membu shesu, wene wa cishinka kabili mulungami ukuti atulekelele imembu, no kutusangulula ku kuulungana konse.

2 Timote 2:15 Cincilo kuipēla kuli Lesa ngo wasuminishiwa, umubomfi uushingaba na ca kukwatilapo insoni, uulungiko kusose cebo ca Cine.

Efese 4:24

No kufwalo buntu bupya, ubwalengelwe mu cipasho ca kwa Lesa mu kulungama no kushila kwa Cine.

Esaya 35:8 Kulya kukaba na cinkwente, inshila, iketwe Nshila ya mushilo; tamwakapitemo uwakowela, na batumpa tabakalubantemo.

1 Petro 1:15 Lelo filya uwamwitile abo washila, e fyo na imwe mube abashila mu mibele yenu yonse.

42 UKUBA ABAISULAMO UMUPASHI WA MUSHILO

Luka 11:13

E ico, nga imwe pa kuba ababi mwaishibo kupa abana benu ifya bupe fisuma, bushe Shinwe wa mu mūlu takacishemo nga nshi ukupo Mupashi wa mushilo ku bamulomba?

Esekiele 36:27

Kabili umupashi wandi nkabika mu nda shenu no kucite ca kuti mukalaenda mu fipope fyandi, ne fya bupingushi fyandi mukalafilama no kuficita.

Imilimo 1:8

Lelo mukapokelela amaka ilyo ukeso Mupashi wa mushilo pali imwe; kabili mukabe nte shandi...

Imilimo 13:52 Lelo abasambi baisushiwamo

ukusekelela no Mupashi wa mushilo.

Roma 8:9

Lelo imwe tamuli bumubili, awe muli mu Mupashi, nga cine cine Umupashi wa kwa Lesa waikala muli imwe. Umuntu nga abulwo Mupashi wa kwa Kristu, wene te mwina mwakwe ivo.

Imilimo 4:31 Kabili ilyo bapāpātile, mwalitenshiwe mu nanda umo balongene; na bonse baisushiwemo Umupashi wa mushilo, no kulande cebo ca kwa Lesa no kushipa.

AMALAYO YA KUPAPISHA AYALAIWA KU 43 **BENA KRISTU**

Amalumbo 34:18 Yehoba aba mupepi na ku baputuke misana, kabili abafunshike mitima alabapususha.

Esaya 66:2

Ifintu ifi fyonse ukuboko kwandi e kwaficita, no kuleka fibe-po, cisemo ca kwa Yehoba. Lelo umulanda, uwapetamo mutima, uusakama pa cebo candi, e o nyangwa.

1 Petro 4:12, 13 Mwe batemwikwa, mwipapa ca koca ica kumwesha icaisa muli imwe, kwati cintu ceni icamuponena. Lelo ifyo mukumako ku

miculile ya kwa Kristu, sekeleleni; ukuti na mu kusokololwa kwa bukata bwakwe, mukasekelele no kwanga.

Amalumbo 37:3 Tetekela Yehoba no kucite cisuma, ikala mu calo no kubishanya ne cishinka.

Ukusokolola 21:4 Kabili akafūte filamba fvonse ku menso yabo, ne mfwa tayakabeko kabili iyo; takwakabe kabili ukulõsha nangu kukūta nangu kucululuka; pa kuti ifya ntanshi nafiya.

44

AMALAYO KU BA KWESHIWA

2 Korinti 4:17 Pantu ubucushi ubwayanguka ubwa kashita akanononono, buletuteyanishe cintu ca bukata icapulishamo ica muyayaya.

AbaHebere 2:18 Pantu umo aculile umwine pa kweshiwa, e mo aishibilo kwafwa abeshiwa.

Amalumbo 34:19 Ifibi ifiponeno walungama fingi, lelo kuli ifyo fyonse Yehoba alamupokolola.

Roma 8:28 Awe twaishibo kuti abatemwa Lesa, abaitwo mwabela ukupanga

kwakwe, ifintu fyonse fibombelako capamo ku kuletako ubusuma.

1 Korinti 10:13 Ica kwesha tacamusanga kano ica buntuuntu fye; lelo wa cishinka Lesa, uushakamuleke ukweshiwa ukucila muli ico mwinganasha; lelo pamo ne ca kwesha akacita na 'pa kufuminamo, ukuti mube na 'maka ya kucishipikishako.

Esaya 43:2 Ilyo uleabuka amenshi nkaba na iwe, imimana tayakakwibishe; ilyo uleya mu mulilo, tawakapye, no lubingu talwakakoce.

AMALAYO KULI BAKACIMFYA

Ukusokolola 2:7 Uuli no kutwi, omfwe ico Umupashi ulesosa ku nkuta: Uwacimfya, nkamupēlo kulyako ku muti wa Mweo, uuli mu Paradise wa kwa Lesa.

Ukusokolola 3:21 Uwacimfya, nkamupēlo kwikala na ine pa cipuna candi ca bufumu, ifyo na ine nacimfishe, no kwikala pamo na Tata pa cipuna cakwe ca bufumu.

Ukusokolola 21:7

Uwacimfya akakwate fi, kabili nkaba Lesa wakwe, na wene akabo mwana wandi.

Ukusokolola 3:5

Uwacimfya akafwikwe fi amalaya yabūta; kabili nshakapase nakalya ishina lyakwe mwi būku lya mweo, ne shina lyakwe nka-lilumbula ku cinso ca kwa Tata, na ku cinso ca bamalaika bakwe.

Ukusokolola 3:12

Uwacimfya, nkamucito luceshi mwi tempele lya kwa Lesa wandi, na o takafumemo kabili nakalya, kabili nkalemba pali wene ishina lya kwa Lesa wandi, ne shina lya musumba wa kwa Lesa wandi, Yerusalemu mupya uuleika mu mūlu ukufuma kuli Lesa wandi, ne shina lyandi lipya.

46 LESA ALANDA KULI IFWE PA MULANDU WA KULEKANA MU FYUPO

1 Korinti 7:10, 11

Lelo ndeeba abaupana (te 'ne, lelo ni Shikulu), nati, Umukashi te 'ti alekane no mulume wakwe (lelo ukulekana nga alekana nankwe, ekalilile ubushimbe, atemwa awīkishiwe ku mulume wakwe); no mulume eleka mukashi wakwe.

Roma 7:2, 3

Pantu umwanakashi uwaupwa, ilyo umulume wakwe acili no mweo akakilwa ku mbela ya mulume; lelo ngo mulume wakwe afwa, umwanakashi alekwamo ku mbela ya mulume. E co aketilwo mucende nga aupwa ku mwaume umbi ilyo umulume wakwe acili no mweo; lelo umulume wakwe nga afwa, abo wakakulwa ku mbela ya mulume, no kukanabo mucende pa kuupwa ku mwaume umbi.

Luka 16:18

Onse uwaleko mukashi wakwe, no kuupa umbi, acito bucende; no waupo walekwa, acito bucende.

Mateo 5:32 Lelo ine ndemweba, nati, Uwaleka umukashi wakwe amulengo mucende kano pa mulandu wa bulalelale; kabili uwaupo walekwa acito bucende.

UKWISA KWA CIBILI KWA KWA KRISTU 47

Yohane 14:3

Kabili nga naya, no kumupekanisho bwikalo, nkesa kabili, no kumupokelela kuli ne mwine; ukuti uko ndi e ko na imwe mukabe.

Yakobo 5:8

Tekanyeni na imwe, ikasheni imitima yenu; pa kuti ukwisa kwa kwa Shikulu kwapalama.

Mateo 24:30

E lyo kukamoneka ne cīshibilo ca Mwana wa muntu mu mūlu; e lyo ne nko shonse sha pano isonde shikapumapo imisowa, no kumono Mwana wa muntu aleisa pa makumbi ya mu mūlu na 'maka yakalamba no bukata.

48 UKWISA KWA CIBILI KWA KWA KRISTU

Luka 21:27

E lyo bakamono Mwana wa muntu aleisa mwi kumbi na 'maka no bukata ubwingi.

Ukusokolola 16:15 Moneni, ndeisa ngo mupupu; alishuka uulelola, no kubakishe fya kufwala fyakwe, ukuti eenda bwamba, kabili bemona nsoni shakwe.

Luka 12:40

Na imwe mube abaiteyanya; ico Umwana wa muntu akesa mu nshita mushikashile.

1 Yohane 3:2 Mwe batemwikwa, nomba tuli bana ba kwa Lesa; kabili kucili takulamoneka ifyo tukaba. Natwishibo kuti nga amoneka, tukamupala; ico tukamumona ifyo aba.

Imilimo 1:11 Abo batile, Mwe bena Galili, cinshi mwimininine mulelolesesha mu mülu? Uyu Yesu uwasendwa pali imwe no kutwalwa mu mūlu, akesa ifi fine umusango uyu wine mwamumwenamo aleya mu mūlu.

Mateo 16:27 Pantu Umwana wa muntu ali no kwisa mu bukata bwa kwa Wishi pamo na bamalaika bakwe; kabili e Iyo akalambulo muntu onse umwabele milimo yakwe.

ICEBO CA KWA LESA

Amalango 4.2 Te kuti mulundeko ku cebo ico ndemweba, nangu kufumyako, ku kuleka muumfwe amafunde ya kwa Yehoba Lesa wenu ayo ndemweba.

Ukusokolola 3:11

ukwete, ukuti umuntu ekupoka

Marko 8:38

ne fyebo fyandi insoni mu nkulo

ino ya bucende ne ya lubembu,

Umwana wa muntu na o akamu-

bele nsoni ilyo akesa mu bukata

bwa kwa Wishi pamo na bama-

Mateo 24:27

banga no kumoneka ku masamba,

e fyo kukaba ukumoneka kwa

Mwana wa muntu. Ukuli icitu-

mbi, e kulongana amakubi,

Pantu ifyo inkuba itula ku ka-

Pantu uyo onse uukabela ine

cilongwe.

laika ba mushilo.

Ndeisa bwangu: ikatisha ico

Mateo 22:29 Lelo Yesu alyaswike no kutila kuli bene, Mwaluba, ico mushaishiba amalembo, nangu maka ya kwa Lesa.

2 Timote 3:16 Amalembo yonse yantu yapūtwamo kuli Lesa, kabili ya mulimo ku kusambilisha, ku kwebaula, ku kulungika, ku kufunda kwa mu bulungami.

2 Petro 1:21

Pantu ku kufwaya kwa buntu takwaletwa kusesema nangu limo, lelo ni pa kobelwa ku Mupashi wa mushilo e po abantu ba mushilo balandīle.

Amalumbo 119:11 Mu mutima wandi nabikamo icebo cenu, ukuti nibembuka kuli imwe.

Amalumbo 119:105 Icebo cenu ni nyali ku makasa yandi, kabili lubūto ku nshila yandi.

Luka 21:33 Umūlu ne calo fikapita, lelo ifyebo fyandi tafyakapite.

Published in numerous languages by World Missionary Press as God supplies funds in answer to prayer. If you would like more copies for careful distribution, write in English or visit **www.wmpress.org**.

World Missionary Press, Inc. P.O. Box 120 New Paris, IN 46553-0120 USA

The New Testament Scripture text is from the New Testament in Hausa ©1972 by United Bible Societies Africa Regional Centre, Nairobi, Kenya. Used by permission.

Bemba HFA